

Prezes Koła nr
Związku Żołnierzy Wojska Polskiego
wg rozdzielnika

Szanowny Kolego Prezesie!

Na podstawie stanowiska przyjętego na posiedzeniu Zarządu Głównego Związku w dniu 19 listopada 2013 r. przedstawiam podstawowe przepisy, uwagi i uchybienia związane ze składaniem wniosków o nadanie orderów i odznaczeń, mianowania na wyższe stopnie wojskowe oraz nadawania wyróżnień związkowych.

I. Nadawanie orderów i odznaczeń.

Związek Żołnierzy Wojska Polskiego może występować do Prezydenta RP z wnioskami o nadanie następujących orderów i odznaczeń.

1. **Order Odrodzenia Polski** - nadawany za wybitne zasługi położone w służbie państwu i społeczeństwu, a zwłaszcza za wybitne osiągnięcia w działalności publicznej podejmowanej z pożytkiem dla kraju, za szczególne zasługi dla umacniania suwerenności i obronności kraju, dla rozwoju gospodarki narodowej, służby publicznej, za wybitną twórczość naukową, literacką i artystyczną, za wybitne zasługi dla rozwoju współpracy Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami i narodami.

2. **Krzyż Zasługi** - nadawany osobom, które położyły zasługi dla państwa lub obywateli spełniając czyny przekraczające zakres ich zwykłych obowiązków, a przynoszące znaczną korzyść państwu lub obywatelom, za ofiarną działalność publiczną, ofiarne niesienie pomocy oraz za działalność charytatywną. Krzyż Zasługi może być nadany tej samej osobie w każdym stopniu dwukrotnie. Przed nadaniem Krzyża Zasługi wyższego stopnia powinny upłynąć co najmniej 3 lata. Odstępstwo od tej zasady dopuszczalne jest wyjątkowo.

3. Przy sporządzaniu wniosku o nadanie orderu i odznaczenia należy przedstawiać zasługi obejmujące dziedziny wymienione w pkt. 1 i 2. W uzasadnieniu wniosku należy wskazywać konkretne zasługi i osiągnięcia kandydatów do odznaczenia. Osiągnięcia powinny być określone w czasie (należy uwzględniać terminy realizowanych zadań i osiągnięć). Nie należy podawać zasług z okresu sprzed nadania ostatniego odznaczenia. Zasługi sprzed wielu lat mogą być brane pod uwagę tylko w przypadku, gdy osoba proponowana do odznaczenia ma być uhonorowana po raz pierwszy. W uzasadnieniu należy unikać sformułowań ogólnikowych, lakonicznych, opisywania kariery i cech osobowości kandydata. Funkcje zawodowe i społeczne istotne są o tyle, o ile opisane są dokonania z nimi związane. **Do wniosku o nadanie Orderu Odrodzenia Polski obowiązkowo załącza się notatkę, w której należy szczegółowo opisać zasługi przedstawione we wniosku.**

4. W wnioskach przesyłanych do Biura Zarządu Głównego stwierdza się następujące uchybienia:

1) niewłaściwe wypełnianie wniosków. W rubryce Nr 15 należy wpisywać ordery i odznaczenia wymienione w ustawie z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach – Dz. U. Nr 90 poz. 450 z późn zm. Natomiast odznaczenia resortowe i nadane przez inne organizacje wpisuje się do rubryki Nr 17. Ponadto wielu wnioskodawców zapomina wypełnić rubrykę „nazwisko, imię i telefon osoby, która sporządziła wniosek”.

2) szczegółowe opisywanie przebiegu służby wojskowej i pracy zawodowej bez podawania jakichkolwiek zasług.

3) umieszczanie w uzasadnieniu zasług, na podstawie których nadano wcześniej inne odznaczenie, jak np. przepisanie zasług z uzasadnienia do medalu Za długoletnią służbę do uzasadnienia wniosku o nadanie Krzyża Zasługi. Kancelaria Prezydenta po stwierdzeniu takiego przypadku zwraca wniosek.

- 4) podawanie we wniosku nieprawdziwych danych. W takim przypadku wniosek zwracany jest do wnioskodawcy.
- 5) przypisywanie kandydatowi zasług, których nie mógł on dokonać, co jest łatwe do zweryfikowania.
- 6) brak notatki rozszerzającej o zasługach i dokonaniach.
5. W uzasadnieniach wniosków zaleca się stosowanie zwrotów w rodzaju:
 - *po otrzymaniu ostatniego orderu (odznaczenia) wybitnym dokonaniem było.....*
 - *dowodem jego szczególnych zasług jest*
 - *jest autorem współautorem z dziedziny,*
 - *współtworzył, tworzył, opracował, uczestniczył, kierował*
 - *szczególne zasługi położył w*
 - *jego dokonania przyniosły korzyści dla i oszczędności dla*
 - *znalazło to odzwierciedlenie,..... zastosowanie w*
6. Wskazaniem jest by ostatnie zdanie uzasadnienia miało treść” *„Mając na uwadze wybitne (szczególne) zasługi i osiągnięcia w(wpisać dziedzinę lub dziedziny wymienione w pkt. 1 lub 2)), wnoszę o nadanie panu XXX (wpisać rodzaj orderu lub odznaczenia).*

Przykład : *„Mając na uwadze zasługi poniesione w wieloletniej pracy i działalności społecznej na rzecz obronności kraju i przynoszące znaczne korzyści państwu oraz za ofiarną działalność publiczną wnoszę o nadanie panu Brązowego Krzyża Zasługi”.*

II. Mianowanie na wyższe stopnie wojskowe

1. Tryb oraz warunki mianowania (budzi to nadal szereg wątpliwości i pytań)

Osoby, które z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej, oraz żołnierze rezerwy mogą być mianowane:

 - 1) w uznaniu ich zasług z tytułu udziału w walkach o niepodległość państwa polskiego (kombatanci),
 - 2) w uznaniu ich szczególnych zasług z tytułu działalności na rzecz suwerennej i demokratycznej Rzeczypospolitej Polskiej (działacze opozycji demokratycznej tj. Solidarności i in. organizacji).

Szeregowi lub podoficerowie - na pierwszy stopień oficerski oraz oficerowie na kolejny stopień wojskowy.
 - 3) w uznaniu ich zasług z tytułu udziału w misjach i operacjach poza granicami państwa,

Tylko raz w ramach danego korpusu osobowego sił zbrojnych.
 - 4) w uznaniu ich zasług za wykonywanie prac lub zadań na rzecz obronności państwa, w tym tych, którzy:
 - a) działają lub działali w organizacjach pozarządowych, wykonujących działania o charakterze obronnym, edukacyjno-wychowawczym lub w zakresie bezpieczeństwa publicznego,

Tylko w ramach danego korpusu osobowego, jeżeli od poprzedniego mianowania upłynęły, co najmniej 3 lata.
2. Mianowanie na pierwszy stopień w danym korpusie osobowym.

Art. 76 ust. 9 ustawy o powszechnym obowiązku obrony. Warunkiem mianowania żołnierza na pierwszy stopień wojskowy w czasie pokoju jest:

 - 1) w korpusie podoficerów – posiadanie przez niego wykształcenia co najmniej na poziomie szkoły ponad gimnazjalnej i zdanie egzaminu na podoficera;
 - 2) w korpusie oficerskim – posiadanie przez niego wykształcenia wyższego (magisterskiego) i zdanie egzaminu na oficera.

3. Najczęściej spotykane błędy
 - 1) sporządzanie wniosków na nieaktualnych formularzach;
 - 2) podawanie we wnioskach nieprawdziwych danych;
 - 3) nieznanostwo stopni wojskowych w korpusie podoficerów;
 - 4) bardzo ogólne uzasadnienie wniosków. Zasługi z okresu służby wojskowej oraz działalności związkowej nie są brane pod uwagę w DK MON;
 - 5) załączanie do wniosku dokumentów sprzed wstąpienia do Związku, a nawet sprzed jego powstania;
 - 6) „pożyczanie” zasług. W niektórych wnioskach kilku członków, z różnych kół opiekuje się tym samym pomnikiem, przy czym wnioskodawcy nie znają jego poprawnej nazwy;
 - 7) wpisywanie we wnioskach nieaktualnej nazwy korpusu osobowego, a w przypadku żołnierzy w rezerwie nieaktualnego numeru specjalności wojskowej. W razie braku dostępu do rozporządzenia MON dotyczącego tej problematyki należy wpisać, w przypadku żołnierzy w stanie spoczynku, nazwę korpusu osobowego znajdującą się na ostatnim akcie mianowania.
 - 8) brak informacji dotyczącej kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej żołnierzy przeniesionych w stan spoczynku przed upływem 60 roku życia (patrz: wskazówka nr 5 na wniosku o mianowanie);
 - 9) wpisywanie we wnioskach niewłaściwego stosunku do obowiązku służby wojskowej. Zdarzają się przypadki, że wnioski na żołnierzy w rezerwie zwracane są przez komendantów WKU z informacją, że kandydat przeniesiony został w stan spoczynku;
 - 10) niezałączanie kopii książeczki wojskowej do wniosku o mianowanie podoficerów lub chorążych;
 - 11) stosowanie metody „kopiuj i wklej”, szczególnie w załącznikach. W skutek tego dokumenty, które rzekomo mają potwierdzać zasługi kandydatów do mianowania wyglądają niemal identycznie.
 - 12) lekceważenie „Ustaień Prezesa Związku Żołnierzy Wojska Polskiego w sprawie mianowania członków Związku na stopnie wojskowe” (vide: strona internetowa - www.zzwp.pl).

III. Odznaczenia Związkowe.

1. Najczęściej spotykane uchybienia.
 - 1) schematyczne i szablonowe, a czasem kuriozalne uzasadnienie wniosku (np. „bierze udział w zebraniach i zabiera głos”, albo „systematycznie płaci składki członkowskie”).
 - 2) niewłaściwe wypełnianie, albo umieszczanie dowolnej, wygodnej dla wnioskodawcy treści w rubryce: „*Posiadane wyróżnienia ZBZZ, ZBZZIORWP, ZŻWP (obowiązkowo podać kolor – klasę posiadanej odznaki i datę nadania lub datę nadania Odznaki Honorowej)*”. Wielu wnioskodawców wpisuje do niej odznaczenia państwowe, resortowe, oraz nadane przez inną organizację, zupełnie pomijając wyróżnienia związkowe;
 - 3) przedkładanie wniosków bez akceptacji ZW i ZR. Wnioski takie będą zwracane wnioskodawcom;
 - 4) nieprzestrzeganie ustalonego w regulaminie odznak czasokresu między kolejnymi klasami odznak. Odznaki można nadawać: odznakę honorową – po roku od wstąpienia do Związku, brązową – po roku od nadania odznaki honorowej, srebrną – po roku od nadania odznaki brązowej, złotą – po 2 latach od nadania odznaki srebrnej, złotą z gwiazdą – po 3 latach od nadania odznaki złotej.

Z poważaniem

Prezes K-PZW ZŻWP

ptk Józef Mól